

[Iets met beurs ofzo]

[‘Wat een idiote titel’ zult u denken, ‘zélfs voor de schrijver van een boek als dit.’ Dat begrijp ik best. Ik zal het uitleggen. Dit hoofdstuk stond in onaffe vorm al ‘n jaar of vier met deze werktitel op mijn computer. Toen ik het ging afmaken was die werktitel inmiddels al zo visueel ingesleten in mijn hoofd, dat ik het niet over mijn hart kon verkrijgen om het verhaal in zijn tenslottige definitieve vorm anders te noemen. Dus heb ik het maar zo gelaten. Bovendien: het is mijn boek, toch? Nou dan. En u zal het hoogstwaarschijnlijk sowieso worst wezen hoe het heet. Maar dat u het desalniettemin maar even weet.]

Ik ben gek op dieren. Dat buitenissige gedrag van die beesten, hun uiterlijk, hun wezenloze blik. Werkelijk, ik zou elke week wel naar de dierentuin willen. Maar dat kan ik mij niet veroorloven. Ik heb daar echter iets op gevonden: ik doe voortaan elke zaterdag uitgebreid mijn boodschappen in de supermarkt.

De vrouw loopt voor mij uit met haar winkelwagentje de supermarkt binnen. Het chromen toegangshekje opent zich automatisch voor haar. Ze stopt halverwege de sluis, buigt naar rechts over het metalen hekwerk heen en pakt een zak aardappelen uit het rek naast ons (dat zich weliswaar ín de winkel, maar voor de vrouw op ‘dat-scheelt-mij-weer-een-meter-lopen’-graaiafstand bevindt). Ik wacht geduldig achter haar in de entreesluis en zeg niets van haar opstoppende actie. Dan loopt ze door, de winkel in. Eenmaal in de winkel zal de vrouw met haar plompverloren geparkeerde of tijdelijk achteloos achtergelaten wagentje nog minstens zeven keer het pad blokkeren.

In de rij voor de kassa staat de vrouw weer voor mij. De helft van haar boodschappen ligt in haar kar, de rest haalt ze tijdens het wachten. Ze stapt herhaaldelijk uit de rij en loopt de winkel in, om vervolgens terug te komen met een krop sla, een half gesneden wit of een fles goedkope shampoo. Haar winkelwagen laat ze daarbij achter in de rij. Om oponthoud te voorkomen duw ik de wagen telkens even voor mij uit – een sociale daad waar zij waarschijnlijk bij voorbaat reeds vanuit was gegaan.

Als de vrouw eenmaal aan de beurt is, heeft zij opeens alle tijd. Terwijl de rij achter mij gestadig groeit, houdt de vrouw de caissière zelfs ná het afrekenen nog minutenlang aan de praat. Wat een verschrikkelijk gezellig mens!

Onder het praten met de gezellige vrouw begint de kassajuffrouw mijn boodschappen te scannen (en negeert mijn begroeting). De levensmiddelen hopen zich op aan het eind van de lopende band voorbij de babbelende vrouw, zodat ik er onmogelijk bij kan om ze terug in mijn kar te leggen. Een fles cola verbrijzelt mijn koekjes en mijn chips. Ik glimlach. Niemand kan immers mijn gedachten lezen...

De supermarkt, ja, het tussen omheiningen van hoog volgepakte productstellingen aangelegde padenstelsel van het zegeltjesplakkersreservaat leek mij het ultieme Blijdorp-substituut. Winkelende mensen in het wild, slenterend achter hun door de tralies van een voederbak op wieltjes gekooide boodschappen. Exemplaren van een voorlopig nog niet bedreigde diersoort, sterker nog: er zijn er veel te veel van. Het is een plaag, de koopjesjagersjagers staan al klaar. Observeren en er hier en daar eentje afschieten – genieten geblazen.

Het is tijdens één van mijn vele levensmiddelexpedities dat ik iets beangstigends heb ontdekt. Sensationeel, dat zeker, maar tegelijkertijd ook schokkend. Deze ontdekking die ik heb

gedaan zal zowel de wetenschap als ons denkpatroon op zijn kop zetten, wat zeg ik: de héle wereld zoals wij die dachten te kennen zal vanaf nu nooit meer hetzelfde zijn. Maar bovenal heel erg griezelig. Dit is wat ik toen heb ontdekt: zodra een persoon een winkelwagenmuntje (een muntstuk van 50 eurocent, een speciaal gekocht of gekregen plat metalen schijfje aan een sleutelhanger, maakt niet uit) in de daarvoor bedoelde opening van een willekeurig winkelwagentje stopt, gebeurt er iets met hem (of haar). Er vindt een zombiemetamorfose plaats. De boodschappende persoon krijgt plots een willoze gezichtsuitdrukking, begint ongecontroleerd en doelloos dingen te doen in het kil verlichte levensmiddelenlabirint: dwars parkeren, slenteren, plots stoppen, zwalken, achteruit lopen, groepsgewijs staan praten midden in een pad. Eng. Let er maar eens op, kijk in de winkel om u heen. En pas op: ze zijn met veel en ze zijn overal!

Rechts om de hoek, tussen de deegwaren en het specerijenvak, zag ik al een streng geüniformeerde koopjesjagersjager staan. Bewegingloos, geconcentreerd, het dubbelloopsgeweer in de aanslag. Boodschappendoen kan zo spannend zijn! Maar het kan kennelijk nog mooier, herontdekte ik deze week.

Ik doel hier op de beurs (eerlijk gezegd maakt het hier niet zo veel verschil of je een dagje gaat rondkijken op een vak- of een consumentenevenement, maar mijn persoonlijke voorkeur gaat uit naar de vakbeurs – daar vormen naar mijn smaak de standhouders een veel interessantere aanblik), het ideale alternatief voor een gezellig dagje diergaardeobservatie.

Ik heb onlangs een uitnodiging gekregen om een vakbeurs te bezoeken. Een grote beurs, met enkele honderden exposanten verdeeld over vijf of zes enorme hallen. En niet zomaar een beurs, nee, het gaat hier om een sanitairvakbeurs in Duitsland. Met hoofdzakelijk stands van Duitse bedrijven. Zum Tiergarten, toll!

Ik ga op de eerste beursdag, als ik binnenkom is de beurs amper een uur aan de gang. De lamlendigheid der standhouders heerst duidelijk waarneembaar al vanaf de aanvang. Menigeen verstopt zich achter krant of laptop om maar niet aangesproken te hoeven worden door een bezoeker. Een goed begin, dat belooft wat voor de rest van de beursweek.

Gelukkig is het een internationale beurs. Want dat is het mooiste hè, Duitsers die Engels spreken. Ik vermaak me dan kostelijk. De Duitser vertelt in het Engels zijn verkooppraatje dat hij uit zijn Duitse hoofd kent. En hij heeft geen idee. Het hele verhaal gaat namelijk verloren, ik luister vanaf zijn Först Wörd alleen nog maar naar zijn, ondanks zijn even krampachtige als vergeefse pogingen het te onderdrukken, onvermijdelijke accent.

Ik krijg uitleg over handige producten voor ‘plumbers’ en ‘plumbing’, met telkens de (toch heus silent bedoelde) B nadrukkelijk dik uitgesproken; in elke zin komt wel een loodgieter voor. Accompanied wordt uitgesproken als ‘akkompanaid’ en chemical als ‘sjemikal’. Een leverancier heeft voor de installatiemonteur volop ‘handshoes’ in voorraad. ‘No, we do not having this problem anymore.’

De beursverkopers realiseren zich niet dat ze klinken als de nazi’s in Tweede Wereldoorlogfilms. Het is alsof ik de hele dag in een aflevering van ‘Allo ‘Allo! rondloop.

Maar het is niet altijd plezier in mijn dierentuinremplaçant, het concept kan zich ook lelijk tegen mij keren. Voorbeeld. Meer opgelaten dan als ik word aangesproken bij de urinoirs kan ik mij niet voelen. Om dat te voorkomen ga ik dan ook altijd in een wc-hokje, ook als ik alleen maar hoeft te plassen. Na de boodschap kom ik er echter niet onderuit om mijn handen te gaan wassen, wat inhoudt dat ik dus niet uit mijn hokje kan komen zonder een eventuele plassende man bij een pispak te zien staan.

Vooraf bij bruiloften en feestelijke zakenbijeenkomsten is dat vervelend – in de meeste gevallen ken je de plassende man persoonlijk, zodat je dan wordt getrakteerd op een joviaal: ‘Leuk feestje, hè?’ terwijl hij daar staat met zijn leuter in zijn hand.

Zo sprak een journalist van een concurrerend vakblad me al plassend aan nadat ik juist zo anoniem en stilletjes mogelijk achter hem langs was geslopen en vluchtig mijn handen stond te wassen. Vervolgens begon hij een heel verhaal over nieuwe producten, de warme hapjes van het buffet en zijn recente echtscheiding. Om niet onbeleefd over te komen kon ik niet anders dan hem aankijken. Hoewel ik eigenlijk niet wist waar ik kijken moest, voor je het weet gaan je ogen dwalen en zie je... en de mijne hebben op zo'n moment echt moeite om dat niet te doen.

Terug in de zaal bij de rest van het gezelschap, gezicht in de plooi, kan ik zo'n man dan de rest van de dag niet meer anders zien dan met zijn gulp open en zijn lul in zijn hand. Sorry. Wat mij betreft kan hij hem er dan net zo goed gewoon echt uit laten hangen.

En dan heb ik het nog maar helemaal niet over dergelijke momenten dat ik dus net mijn handen heb staan wassen terwijl zo'n babbelende bakplasser zijn verhaal deed, hij zich bij mij voegt en zonder zijn handen te wassen tegelijk met mij de toiletruimte verlaat. Mij een schouderklopje geeft. En dan bij het buffet een toastje met brie omhooghoudt en roept: 'Hé Theo, heb je deze hapjes al geproefd?'